

**HARF İNKILABINDAN ÖNCE NEŞREDİLMİŞ TÜRKÇE İNŞA,
KİTABET ve MÜNŞEAT KİTAPLARI**
**The Books Of The Belles Lettres [İnşâ], The Literary Composition [Kitâbet],
And The Writings [Münşeât] In Turkish, That Published Before The
Alphabet Reform**

Dr. Ersin ÖZARSLAN*

ÖZET

Türkçede inşa, kitabet ve münşeât kitapları üzerine henüz bir çalışma yapılmamıştır. Bu çalışmada Tanzimat'ın ikinci yarısından Harf İnkılabı'na (1928) kadar neşredilen Türkçe inşa, kitabet ve münşeât kitapları nicelik bakımından tespit ve tasnif tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: inşa, kitâbet, münşeât, kitap

ABSTRACT

There is no work yet on the books of the belles lettres [inşâ], the literary composition [kitâbet], and the writings [münşeât] in Turkish. In this work it has been tried to determine, and classify those books published in Turkish based on Arabic scripts from the second half century of Constitution (Tanzimat) Period to the Reform of Alphabet (1928) in quantity as alphabetical order.

Key Words: the belles lettres, the literary composition, the writings, the book

Edebiyata dair nazari ve tatbiki bilgilerin kitaplar vasıtasıyla tedavüle çıkarılmasının tarihi çok eskiye götürülebilirse de, birkaç istisnası hariç bu konularda yazılmış derli toplu kitapların XIX. asrın ikinci yarısından sonra neşredildiği görülmektedir. Bununla birlikte, bu kitapların ilk örnekleri başta isimleri olmak üzere belli bir düzen ve tertipten uzaktır. Bu karışıklığın sebebi devrin yaşadığı kavram sıkıntısı yahut kavramların oturmamış olması ile izah edilmiştir (Yetiş 1992: 367). Bu husus sadece Türk edebiyatında değil belli başlı bütün edebiyatlarda aynı manzarayı göstermektedir. Bu konuda yazılmış ve basılmış kitapların nicelik ve nitelik bakımından tam bir tasnif ve

*Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü Öğrt. Üyesi.

dökümünün yapılmadığı bilinmekle beraber ilk ve tek ciddi teşebbüs Prof. Dr. Kâzım Yetiş'e aittir. Prof. Dr. Yetiş, "Belâgat, Rhétorique ve Edebiyat Nazariyesi Sahasında Türkçe Neşredilmiş Kitapların Açıklamalı Bibliyografyası I", başlıklı makalesinde, harf inkılabından önce neşredilmiş edebiyata dair nazari ve tatbiki bilgileri ihtiva eden kitaplardan yalnız "belâgat, retorik ve edebiyat nazariyesi" ile ilgili olan kitapları ele alıp değerlendirmiştir. Buna karşılık "inşa kitabet, araz kitaplarını" makalesinin dışında bırakmıştır (Yetiş 1992: 368).

Yetiş (1992) söz konusu yazısında, edebiyat nazariyatı, retorik ve belagatla ilgili altmış kitap üzerinde durmuş ve her kitabı hacmi ve ehemmiyetine uygun bir şekilde muhteva bakımından tanıtmıştır. Fakat "mütâlaat-ı edebiye, muhakemât-ı edebiye" gibi isimler altında "sanat edebiyat bahislerini ihtiva eden kitapları" makalesinin sınırları dolayısıyla ayrı ayrı ele alıp değerlendirmeye gerek duymamıştır. Yine de "birtakım yanlış yorumlara meydan vermemek için bu mahiyetteki [bazı] eserleri birer cümle ile" (Yetiş 1992: 404) yazısına dâhil etmiştir.

Bu yazı Yetiş'in makalesinin dışında bıraktığı inşa, mekâtib ve münşeât kitaplarının tespitine hasredilmiştir.

"İnşa" kavramı Arapça'da "ortaya çıkarmak, icat ve ihdas etmek, yaratmak" manalarını taşımaktayken, daha sonra "kurmak, üretmek ve yazmak" manalarını kazanmış; daha sonra da "yazmak ve yazma sanatı" anlamıyla kullanılmaya başlamıştır. Zamanla "resmî ve hususî yazışma usul, kaide ve incelikleri" yanında terimleşerek "mektup yazma sanatını ifade" etmeye başlamıştır. Arapçada bu sahaya **ilmü'1-inşa** ve bu sahadaki metinlerine de **münşeât** adı verilmiştir. Edebiyatta belagat ve fesahat dairesinde belli kurallar uyarınca söylenip yazılmış edebî değer ve güzellik taşıyan her türlü manzum olmayan söz yahut yazı inşa terimiyle ifade edilmektedir. (Durmuş 2000: 334-35)

Arapça, Farsça ve Türkçenin ortak terimi olan inşa zaman içinde gelişme göstermiştir. İnşa, Türkçede sözlük manasıyla yapma, yapılma, kurma, kurulma, yaratma, yazma, kaleme alma manalarına gelirken; istilâh olarak "güzel nesir ve güzel nesir yazma; edebiyat sanatlarına çok fazla yer veren, külfetli, süslü, secili nesir" mânasına gelmektedir (TDEA 1981: 397; Ayverdi 2005: 1418, İA 1993: 1009-1010). Klasik Türk edebiyatında bu tarz nesir yazan kalem sahiplerine «münşî», yazılan eserlere, «inşa», çokluk şekline ise «münşeât» adı verilirdi. Abdülhamid Ziya Paşa da, meşhur «Şiir ve İnşa» adlı makalesinde, inşa kelimesini nesir manasına kullanmıştır (Kaplan vd 1978: 45-49; Uzun 2000: 388). Bu kelime, daha sonra bir gramer terimi olan cümle manasına da kullanılmıştır (Topaloğlu 1989: 105; TDEA 1981: 397). Bütün bunların yanında,

inşa kavramının, Türkçede “yazışma kuralları, resmî ve hususî yazı tür ve şekilleri ile güzel yazı yazma sanatı ve güzel yazı yazma tekniği” manasına gelen bir terim olarak da kullanıldığı bilinmektedir (Uzun 2000: 338).

Tanzimattan sonra rüşdiye ve idadilerin ülke sathına yayılması ve standard tahsilin yaygınlaşması ile birlikte bu okulların müfredatında yer alan dil bilgisi ve yazma konularının işlenip öğretilmesi için edebiyat dairesinde görülen “**usul-i kitabet ve inşa**” dersleri konmuştu. Bu derslerde okutulmak üzere, derslerin malzemesini, uygulama yol, usul ve örneklerini ihtiva eden kitaplar değişik seviye ve hacimde kitaplar yazılmaya başlanmıştı. Bu kitaplar bir ihtiyacı karşılamak üzere ortaya çıkmış ve birçok sanatkâr, yazar ve eğitimci tarafından nazariye ve uygulamaya yönelik muhtelif kitaplar yazılmıştır. Bu kitaplara umumi olarak inşa, kitabet veya münşeât kitabı adı verilmiştir. Bu kitaplardan bazıları edebî meseleleri, türleri de ihtiva ederken bazıları da doğrudan doğruya, bu okullardaki yazı yazma derslerinde öğretilen “mektup, tebrik, taziye, dilekçe vb. nesir türleri örneklerini” ve bu türlerin değişik örneklerini, yazılış yollarını ihtiva etmekteydi (Ayverdi 2005: 1418). Bu öğretici kitapların bir türü de okul dışındaki ihtiyaçlara yönelmiş, resmî ve hususî “yazışmalarda kolaylık ve alışkanlık sağlamak için mektup, tebrik, taziye, dilekçe, mukavele” (Ayverdi 2005: 1419) hatta senet, gibi yazı türlerinin örneklerinden teşkil edilmiş güldestelerdir.

Bu inşa kitapları ananevi inşa ve yazışma tarzından farklı olduğunu vurgulama ihtiyacı hissetmiş ve yenilik tarafını öne çıkarmıştır. Bu tavrın ilk ve çarpıcı örneği *İnşa-yı Cedit* adlı kitaplardır.

Bu kitaplarda, artık sadece eskiden olduğu gibi sadece mektup örnekleri değil, devrin okumuşunun resmî ve gayr-ı resmî bütün yazışma ihtiyaçlarını karşılamak ve bu işlemlerin öğretilmesini temin etmek gayesine yönelmiştir. Bu kitaplarda seçilen parçaların, gösterilen örneklerin başlangıçta mutlaka eli kalem tutan kişilerin eserlerinden alınması dolaylı bir edebiyat öğretimini akla getirirken, daha sonra sadece edebî parçaların örnek gösterilmesi bu kitapların sadece yazışma, dilbilgisi gibi teknik bir gayeyle değil edebiyat öğretimi gayesiyle ve estetik endişe ile de yazıldıklarını ihsas etmektedir. Bu bakımdan eski inşa kitapları ile yeni dönemde yazılan inşa ve kitabet kitaplarının birbirine yakınlığını örnek göstermekten ibaret olduğu söylenebilir.

Şimdiye kadar bu kitaplar hakkında bir çalışma yapılmadığı gibi bu kitapların tam bir dökümünün yapıldığını söylemek de mümkün değildir. Bu çalışma bu tür kitapları yazarları belli ise yazar adlarına göre, yazarları belli değilse kitap adlarına göre alfabetik olarak tasnif edilmiştir. Tasnifte bu kitapların Arap harfli Türk alfabesi ile Türkçe basılmış olması noktasından hareket edilmiştir. Ama lehçe farkı gözetilmemiştir. İstanbul'da, Mısır'da, Kazan'da, Azerbaycan'da, Özbekistan'da basılan kitaplar arasında bir ayırımı gitmeye lüzum görülmemiştir. Kitaplardan çok mühim bir kısmı telif, cüzî bir kısmı tercüme, birkaçı da iki dillidir.

Öte yandan, bu tespit ve tasnif çalışmasının nihai bir çalışma olduğu ve bütünü kucaklama ve bu hususta son sözü söyleme gibi bir iddiası yoktur. Çünkü görülemediği, tespit edilememiş kitapların varlığı kuvvetle muhtemeldir. Çalışma, bu bakımdan niceliğe dayalı bir tespit çalışmasıdır. Eksiklerinin ilk oluşuna yorulacağı umulur.

Bu kitapların muhteva bakımından incelenmesi ise bir başka çalışmanın konusu olacaktır.

HARF İNKILÂBINDAN ÖNCE TÜRKÇE NEŞREDİLMİŞ TÜRKÇE İNŞÂ',
MEKÂTİB ve MÜNŞE'ÂT KİTAPLARININ YAZAR VEYA KİTAP ADINA
GÖRE ALFABETİK DÖKÜMÜ

Abbas Seyfî, (1916) *Tatarca İnşâ' Dersleri*, Kazan.

Abdülfeyyaz ibnül-Âkif, (1330R/1914), *Yeni Usûlde Muharrer Fenn-i Tahrîr ve Kitâbetden Usûl-i Tahrîr ve Kitâbet-i Husûsiye*, İstanbul: Artin Asaduryan ve Mahdumlan Şirket-i Mürettibiyesi, Tefeyyüz Kitabhanesi, 208 s.

Abdülkayyum Nâsırî b. Abdünnâsır, (1892) *Kavâid-i Kitâbet*, Kazan 32 s.

Ahmed Âsım, (1288H/1871) *Nümûne-i İnşâ'*, Şeyh Yahya Efendi Matbaası, 6+147 s.

Ahmed Âsım, (1297H/1880) *Nümûne-i İnşâ'*, Mihran Matbaası, 3+127 s.

Ahmed Âsım, (1301H/1884) *Nümûne-i İnşâ'*, Mihran Matbaası, 3+127.

Ahmed Âsım, (1307H/1890) *Nümûne-i İnşâ'*, Darü's-şafaka'nın dördüncü sınıfında tedris olunmak üzere Cemiyet-i Tedrisiye-i İslamiye tarafından intihab olunmuştur. 96 s.

Ahmed Âsım, (1307H/1890) *Nümûne-i İnşâ'*, Mahmud Bey Matbaası, 127

- Ahmed Hamdî [Şirvanî], (1299H/1882), *Medhal-i İnşâ*, İstanbul: Mahmûd Bey Matbaası, Kitapçı Arakel, 148 s.
- Ahmed Hamdî [Şirvanî], 1302H/1885, *Medhal-i İnşâ*, İstanbul: Mahmud Bey Matbaası, Kitapçı Arakel, 6+150 s.
- Ahmed Hamdî Şirvânî, (1299H/1882), *Medhal-i İnşâ*, İstanbul: Mahmûd Bey Matbaası, 148 s.
- Ahmed Hamdî Şirvânî, (1302H/1885), *Medhal-i İnşâ*, İstanbul: Mahmud Bey Matbaası, 6+150 s.
- Ahmed Medhî-İsmail Edîb [Tercüme Edenler], (1310H/1893), *Musavver Medhal-i İnşâ*, Kasbar Matbaası, 82 s. Resimli
- Ahmed Râmî, (1304H/1887), *Tatbik-i Kavâid-i Fenn-i Kitâbet ve Nümune-i Muharrerât-ı Devâir-i Hükümet*, Önsöz: Kemalpaşazade Said, İstanbul: Vatan Kütüphanesi, 66 s.
- Ahmed Râmi, (1308H/1891), *İnşâ'-i Edebî ve Fennî yâhud Tetebbu'ât yahut Makalât-ı Râmi*, İstanbul: İstapan Matbaası, 191+1 s.
- Alaybeyzâde Naci, (1307H/1890), *Lisân-i Kitâbet*, İstanbul: Mahmud Bey Matbaası, (1. Kısım), 8+247 s.
- Ali Seydî, (1324R/1908), *Amelî ve Nazarî Kitâbet-i Husûsiyye ve Ticariyye Dersleri*, İstanbul: Matbaa-i Kütübhanesi-i Cihan, 144 s.
- Ali Seydî, *Kitâbet Dersleri*, (1321H/1904), İstanbul: A. Asaduryan Şirket-i Mürettibiye Matbaası, 156 s.
- Ankabay, (1927), *Haber Makale, Şiir ve Hikâye Yazış Yolları*, Semerkand - Taşkend: Özbekistan Devlet Neşriyatı, 76 s.
- Âsımzâde Ali Haydar, (1313H/1896), *Çocuklara Münşeât. İkinci Kısım Nazarî ve Amelî Usûl-i Kitâbet*, İstanbul: Kasbar Matbaası, 80 s.
- Bedros Zeki, (1312H/1895), *Nevdeste yâhud Münşeât-ı Cedîde. Kitâbet-i Resmîye ve Gayr-ı Resmîye*, İstanbul: Mahmud Bey Matbaası, Taşbaskısı, 72,
- Bedros Zeki, (1328R/1912), *Muhtasar Nevdeste yâhud Münşeât-ı Cedîde. Kitâbet-i Resmîye ve Gayr-î Resmîye Müderecatı*, İstanbul: Mahmud Bey Matbaası, 80,
- Bolayır], Ali Ekrem, (1298H/1881), *Usûl-i Kitâbet*, İstanbul: Mahmud Bey Matbaası, 127,
- Cem'-i Ulûma Ziver Olan Fenn-i Kitâbetin Medhal-i Evveli yani Lisân-ı Letâfet-resân-ı Türkî'nin Elif besî*, (1836) Malta 34 s.
- CONKER], Mehmed Nuri, (1328R/1912), *Polis Mekteblerine Mahsûs Kitâbet-i Resmîye*, İstanbul: 76+1 s.

-68- E. ÖZARSLAN: Harf İnkulâbından Önce Neşredilmiş Türkçe İnşâ, Kitâbet ve Münşe'ât Kitapları

- Çirniyayuski-Lvbkof, (1305H/1888), *Vatan Dili-Türkî Azarbaycan Dilinde Ta'lim-i Kirâ'at ve İnşâ' ve İmlâ*, 2. Cild, Tiflis: Keşkûl Matbaası, 169+6+4 s.
- Dürûs-i İnşâ'*, (Tarihsiz)
- E. Refik, (108H/1891), *Muhtasar İnşâ' yâhud Tecrübe-i Kalem*, Kasbar Matbaası, 61+1 s.
- Ebu Abd Kembeda (?), (1286H/1870), *Mu'arrif İnşâ' ve Kitâbet*, İstanbul: Ali Rıza Efendi Matbaası, 290 s.
- Ebu'l-Muammer Fuad. *Usûl-i Kitâbet-i Resmîye ve Gayri Resmîye*, (1328R/1912), İstanbul: Matbaa-i Jirayır-Keteon, Tefeyyüz Kitabhanesi, 144 s.
- Ebu'l-Muammer Fuad, (1328R/1912), *Usûl-i Kitâbet-i Resmîye ve Gayri Resmîye*, İstanbul: Matbaa-i Jirayır - Keteon, 144 s.
- El-Hac Hasan Vafî. İstanbul (1286H/1870), *Muarrif-i İnşâ' ve Kitâbet*, İstanbul: Ali Rıza Efendi Matbaası, 28+295 s. (Özege (13946 - TBTK; 12927
- El-Hacc Hasan Vafî, (1283H/1867), *Mu'arrif Kitâbet ve İnşâ'-i Askerî,I. Cild*, İstanbul: Tasvir-i Efkâr Matbaası, 138 s.
- El-Hacc Hasan Vafî, (1283H/1867), *Muarrif Kitâbet ve İnşâ'-i Askerî,II. Cild*, İstanbul: Tasvir-i Efkâr Matbaası, 23+3+240+2 s.
- El-Hacc İbrahim Fevzî, *İnşâ'-i Cedîd ve Lügat-ı Müfid Nev Elkab Üzere*, Tab'hâne-i Âmire Taş Destgâhı, Taşbaskısı, 95+1 s.
- El-Hacc İbrahim Fevzî, *İnşâ'-i Cedîd ve Lügat-ı Müfid Nev Elkab Üzere*, Taşbaskısı, 94+1 s.
- El-Hacc İbrahim Fevzî, *İnşâ'-i Cedîd ve Lügat-ı Müfid*, Taşbaskısı, 107 s.
- El-Hacc İbrahim Fevzî, *İnşâ'-i Cedîd ve Lügat-ı Müfid*, Taşbaskısı, 44 s.
- El-Hacc İbrahim Fevzî, *İnşâ'-i Cedîd ve Lügat-ı Müfid*, Taşbaskısı, 67 s.
- El-Hacc İbrahim Fevzî, *İnşâ'-i Cedîd ve Lügat-ı Müfid*, Taşbaskısı, 79 s.
- [ERDEMGİL], Osmân Senâî, (1312H/1895), *Nümûne-i Kitâbet-i Osmaniye*. [Umûm askerî idadî şakirdânı için tertip edilmiştir], İstanbul: Yuvanaki Panayoditis Matbaası, 12+170.
- [ERDEMGİL], Osmân Senâî, - Mustafâ Fâzıl, (1315H/1898), *Kitâbet-i Askeriye*, İstanbul: A. Asaduryan Şirket-i Mürettibiye Matbaası, 246 s.
- Es-Seyyid Hüseyin Hâlet-Ziyâ Kemâleddîn, (1296H/ 1879), *Kıdverü'l-Münşe'at fî Ta'lîmi'l-Kitâbet ve'l-Lûgat*, İstanbul: Mekteb-i Sanayi Matbaası, 4+104.

- Fâik Reşâd İhyâ Efendi Hafîdi, *Amelî ve Nazarî Ta'lim-i Kitâbet yâhud Mükemmel İnşâ'*, (1307H/1890), İstanbul: Kasbar Matbaası, 384 s.
- Fâik Reşâd, (1301H/1884) *Nümûne-i Şi'r ü İnşâ'*, Darü't-Tıbaatü'l-Âmire, 130 s.
- Fâik Reşâd, (1308H/1891) *Nümûne-i Şi'r ü İnşâ'*, Kasbar Matbaası, 134+2 s.
- Fâik Reşâd, (1308H/1892) *Nümûne-i Şi'r ü İnşâ'*, İstanbul: Kasbar Matbaası, 92 s.
- Faik Reşâd, (1308H/1892), *Amelî ve Nazarî Ta'lim-i Kitâbet yâhud Mükemmel İnşâ'*, İstanbul: Kasbar Matbaası, 401+6 s.
- Faik Reşâd, (1308H/1892), *Amelî ve Nazarî Ta'lim-i Kitâbet yâhud Mükemmel İnşâ'*, İlaveli ve Tashihli, İstanbul: Asır Kütüphanesi, (1. Cilt), 320+4 s.
- Faik Reşâd, (1308H/1892), *Amelî ve Nazarî Ta'lim-i Kitâbet yâhud Mükemmel İnşâ'*, *İmlâ ve Galatât*, İstanbul: Asır Kütüphanesi, (Zeyl: 1), 64 s.
- Fâik Reşâd, (1311H/1894) *Nümûne-i Kitâbet ve Fenn-i İnşâ'*, İstanbul: Asır Matbaası, 94+1 s.
- Faik Reşâd, (1313H/1897), *Amelî ve Nazarî Ta'lim-i Kitâbet yâhud Mükemmel İnşâ'*, İstanbul: Kasbar Matbaası, 320+4 s.
- Faik Reşâd, (1315H/1898), *İlâveli Nümune-i Kitâbet*. Umum mekâtib-i idadiye-i askeriyede tedris olunmak üzere, İstanbul: Asır Matbaası, 91+1 s.
- Fâik Reşâd, (1315H/1898), *İmlâ ve Galatât - Ta'lim-i Kitâbet*, İstanbul: Asır Matbaası, 91+1 s.
- Fâik Reşâd, (1315H/1898), *Nümûne-i Kitâbet –Umum mekâtib-i askeriyede tedris olunmak üzere-*, İstanbul: Asır Matbaası, 91+1 s.
- Fâik Reşâd, *Amelî ve Nazarî Ta'lim-i Kitâbet yâhud Mükemmel İnşâ'*, *İlâveli ve Tashihli*, I. Cild, (1308H/1892), İstanbul: Asır Kütüphanesi, 320+4 s.
- Fâik Reşâd, *Amelî ve Nazarî Ta'lim-i Kitâbet yâhud Mükemmel İnşâ'*, *Münşeât-ı Adliye*, Zeyl 2, (1310H/1894), İstanbul: Asır Kütüphanesi, 67+1 s.
- Fâik Reşâd, *Amelî ve Nazarî Ta'lim-i Kitâbet yâhud Mükemmel İnşâ'*, (1307H/1890), İstanbul: Kasbar Matbaası, 384 s.
- Fâik Reşâd, *Amelî ve Nazarî Ta'lim-i Kitâbet yâhud Mükemmel İnşâ'*, (1313H/1897), İstanbul: Kasbar Matbaası, 320+4 s.
- Fâik Reşâd, *Fenn-i İnşâ'* [1310 (1894) Senesinde Vilayat-ı Şahane Mekâtib-i İdadiye-i Mülkiye-i Mülkiyenin Maarif Nezaret-i Celîlesi cânibinden tâdilen tanzîm olunan ders programları mücibince tertîb olunmuştur], (1312H/1894), İstanbul: Karabet Matbaası, 271+1 s.
- Fâik Reşâd, *Fenn-i İnşâ'* [1310 (1894) Senesinde Vilayat-ı Şahane Mekâtib-i İdadiye-i Mülkiye-i Mülkiyenin Maarif Nezaret-i Celîlesi cânibinden

- tâdilen tanzîm olunan ders programları mûcibince tertîb olunmuştur], (1322H/1905), İstanbul: Karabet Matbaası, 231 s.
- Fâik Reşâd, *Fenn-i İnşâ'*, [1310 (1894) Senesinde Vilayat-ı Şahane Mekâtib-i İdadiye-i Mülkiye-i Mülkiyenin Maarif Nezaret-i i Celîlesi cânibinden tâdilen tanzîm olunan ders programları mûcibince tertîb olunmuştur], (1310H/1892), İstanbul: Karabet Matbaası, 2+283 s.
- Fâik Reşâd, *Fenn-i İnşâ'*, [1310 (1894) Senesinde Vilayat-ı Şahane Mekâtib-i İdadiye-i Mülkiye-i Mülkiyenin Maarif Nezaret-i Celîlesi cânibinden tâdilen tanzîm olunan ders programları mûcibince tertîb olunmuştur], (1312H/1894), İstanbul: Karabet Matbaası, 2+280 s.
- Fâik Reşâd, İhyâ Efendi Hafidi, (1308H/1891), *Ta'lim-i Kitâbet. İmlâ ve Galatat*, İstanbul: Kasbar Matbaası, Asır Kütübhanesi Sahibi Kirkor, (1. Zeyl), 64.
- Fâik Reşâd. İstanbul (1308H/1891), *İmlâ ve Galatât. Ta'lim-i Kitâbet*, İstanbul: Asır Matbaası, (1. Zeyl), 64 s.
- Fâik Reşâd, (1313H/1896), *Mükemmel İnşâ'*, I. Cild, 320+4 s.
- Fenn-i İnşâ' ve Kitâbet*, (1290H/1873), İstanbul: Karabet Matbaası, 231 s.
- Fransızca Nümûne-i İnşâ'*, (1888), Yusuf Ziyâ, İstanbul: Mahmut Bey Matbaası, 24 s.
- Fransızca Usûl-i İnşâ'*, (1302H/1885), Yusuf Ziyâ, İstanbul: Mihran Matbaası, 3+101+1 s.
- Gülbin-i İnşâ'*, (1257/1841).
- Hâcibzâde, *İlm-i İnşâ'*, (Yazma, Millî Kütübhane, 06 MK Yz. A. 3771).
- Hâfız Türkzâde Mehmed Ziyaeddîn, (1314H/1897), *Münşe'at ve Muamelat-ı Umumiye yahud Mükemmelve Mufasssal İnşâ'-i Mülkî ve Askerî*, İstanbul: Bâbüâlî Caddesi 25 Numaralı Matbaa, 411 s.
- Hasan Vasfî, (1280H/1864), *Muarrif İnşâ' ve Kitâbet*, İstanbul: Tasvir-i Efkâr Matbaası, 11+163 s.
- Hasan Vasfî. (1281H/1865), *Muarrif-i İnşâ' ve Kitâbet*, İstanbul: Tasvir-i Efkâr Matbaası, 11+120 s.
- Hasan Vasfî, (1286H/1870), *Muarrif-i İnşâ' ve Kitâbet*, Dördüncü Tabı, İstanbul: Rıza Efendi Matbaası, 295 s.
- Haşiyeli İnşâ'*, (13117H/1894), İstanbul: Matbaa-yı Osmaniye, 46 s.
- Haşiyeli İnşâ'*, (1324H/1906), İstanbul: Hulûsi Efendi Matbaası, 38 s. (Bazı baskı veya nüshalarında Lügât-ı Müfîd ibaresi var.)
- Haşiyeli İnşâ'*. *Müntehab İnşâ'-i Cedîd*, [Taşbaskısı] İstanbul, 56 s.

- Hüseyin Ağâh, (1308H/1891), *Diplomasi Usûl-i Kitâbeti (Style Diplomatique)*, İstanbul: Matbaa-i Ebüzziya, 39 s.
- Hüseyin Cevdet, (1324R/1908), *Kitâbet-i Resmîye*, İstanbul: Mahmud Bey Matbaası, 107 s.
- Hüseyin Cevdet, (1326R/1910), *Kitâbet-i Resmîye*, İstanbul: İkdam Matbaası, 108+2 s.
- Hüseyin Kâzım Kadri [Şeyh Muhsin-i Fânî] (Çeviren), 1334R/1918), *Kitâbet, Ezber ve İnşâ' Dersleri*, [Mekâtib-i sultaniye daru'l-muallimin, daru'l-muallimât ve mekâtib-i idadiyede tedris edilmek üzere telif ve terceme dairesince kabul edilmiştir], İstanbul: Kanaat Matbaası, 2. Kısım, 223 s.
- Hüseyin Râcî, [Zağra Müftüsü], (1313H/1896), *Telhisü'l-İnşâ'*, İstanbul: Âlem Matbaası, 227 s.,
- Hüseyin Râgıb [Baydur], 1334R/1918), *Kitâbet, Ezber ve İnşâ' Dersleri*, İstanbul: Kanaat Matbaası, 222 s., .
- Hüsni,[Trabzon Düyûn-ı Umûmiye Başkâtibi], (1312H/1896), *Küçük İnşâ*, Vilayet Matbaası, Kitabhâne-i Hamdî.
- İbnü'l-Âkif Abdülfeyyaz, (1330R/1914), *Fenn-i Tahrîr ve Kitâbet: İstanbul*, Artin Asaduryan Şirket-i Mürettibiye Matbaası, 208 s.
- İbrahim Edhem (Tercüme eden), (1252H/18361), *Kitâbet 7 Yaşından 12 Yaşına Kaadar Çocuklara Usûl-i İnşâ'*, 3+362.
- İbrahim Fevzî, (1274/1858), *İnşâ'-i Cedîd(e) Nev Elkab Üzere*, Muharrem Efendi Destgâhı Taşbaskısı, 63 s.
- İbrahim Fevzî, (1277/1861), *İnşâ'-i Cedîde Nev Elkab Üzere*, 94 s.
- İbrahim Fevzî, *İnşâ'-i Cedîd*, 44 s.
- İbrahim Fevzî,(1298H/1881), *Müntehâb İnşâ'-i Cedîd*, Taşbaskısı, 46 s.
- İbrahim Hâlet, (1292H/1875), *Mebde-i Kitâbet*, İstanbul: Halil Efendi Matbaası, Taşbaskısı, 35.
- İbrahim Hâlet, (1300H/1883), *Mebde-i Kitâbet 1. Ders*, Taşbaskısı, 32 s.
- İbrahim Hâlet, (1303H/1886) *Mebde-i Kitâbet*, Taşbaskısı, 32 s.
- İbrahim Hâlet. 1297H/1880), *Mebde-i Kitâbet*, Bilumum mekâtib-i idadiyye-i askeriyye ile mülkiye idadilerinde tedrisi kararlaştırılmıştır, Taşbaskısı, 32 s.
- İbrahim Hâlet. İstanbul (1307H/1890), *Mebde-i Kitâbet*, Bilumum mekâtib-i idadiyye-i askeriyye ile mülkiye idadilerinde tedrisi kararlaştırılmıştır, Taşbaskısı, 32 s.
- İlm-i İnşâ'*, İstanbul: Şirket-i Sahhafiye-i Osmaniye, 52 No'lu Matbaa, 48 s. Kenarında *İlm-i Hesâb* vardır.

- İlyas Mâcid, *İnşad ve Hitâbet*, (1330R/1914), [İstanbul] Resimli Kitab Matbaası, 161+4 s.
- İnşâ'-i Cedîd*, (1269H/1853), İstanbul: Ceride-i Havadis Matbaası, 7+147 s. (Taşbaskısı)
- İnşâ'-i Cedîd*, (1270H/1854), Kahire: Bulak Matbaası, 6+100 s.
- İnşâ'-i Cedîd*, (1271H/1855), İstanbul: Tophane-i Amire İstihkâm Alayları Litoğrafya Destgâhları, Taşbaskısı 7+140 s.
- İnşâ'-i Cedîd*, (1275H/1859), Kahire: Bulak Matbaası, 100 s.
- İnşâ'-i Cedîd*, (1277H/1861), İstanbul: El-Hacc Ali Efendi Matbaası, 79+1 s.
- İnşâ'-i Cedîd*, (1277H/1861), İstanbul: Hakkâklar Çarşısı'nda 6 Numra, 40 s.
- İnşâ'-i Cedîd*, Taşbaskısı, 6+138 s.
- İnşâ' Kitâbı*, (1285H/1869), İstanbul, Taşbaskısı, 64 s.
- İnşâ' Kitâbı*, (1297H/1880), İstanbul, 48 s.
- İnşâ' Kitâbı*, (1309H/1892), İstanbul: Hacı Hüseyin Efendi Matbaası, 48 s. Kenarında Hesab Risalesi vardır.
- İsmail Hakkı, (1310H/1893), *Mebde-i Kitâbet*, İstanbul: Mahmud Bey Matbaası, (1. Cilt), 3+214.
- İsmail Hakkı, (1314H/1897), *Mebde-i Kitâbet*, İstanbul: Reşîd Efendi Hanı'nda 38 Numaralı Matbaa, 8+160,
- İsmail Hakkı, [Manastırlı], (1324R/1908), *Mebde-i Kitâbet*, İstanbul: Ahmed İhsan ve Şürekâsı Matbaacılık Osmanlı Şirketi, 54,
- İsmail Hakkı. *Mebde-i Kitâbet*, İstanbul: Şirket-i Sahafiye-i Osmaniye Matbaası, 8+160.
- İsmail Nihad, (1326R/1910), *Nahv-i Kitâbet. Kısım-ı Evvel*, İstanbul: Arsak Garoyan Matbaası, 45 s.
- İsmail Sıdkî, (1329H/1913), *Müntehâb İnşâ'-i Cedîd*, İstanbul: Hikmet Matbaası, 142 s.
- İstual-Yuvanko, (1274H/1868), *Bulgar Etfâline Mahsûs İnşâ'-i Cedîd*, Ruscuk: Tuna Vilâyet Matbası, 57+16 s.
- İzzet Paşa, (/1325R/1909) *Zamanımızda Usûl-i Muhabere*, İstanbul: Artin Asaduryan ve Mahdumları, 35 s. Haritalı.
- Kureyşizâde El-Hacc Mehmed Fevzî, (1287H/1871) *Kevâkib-i Ş'ir ü İnşâ'*, İstanbul, 8+190 s.
- M. Cevdet, [İnaçalp?] (/1341R/1925) *Zamanımızda Usûl-i Muhabere*, İstanbul: Matbaa-i Ebuzziyâ, 358+2 s.

- Mahmud Esad b. Emin Seydişehrî, (1326 - (1328R/1910 - 1912), *Kitâbet-i Husûsiye ve Tüccariye Dersleri*, İstanbul: Matbaa-i Hayriye, 231.
- Manastırlı Mehmed Rif'at, (1308H/1891), *Kavâ'id-i İlm-i İnşâ' Usûl-i İnşâ'*, İstanbul: Kasbar Matbaası, 64 s.
- Manastırlı Mehmed Rif'at, *Fünûn-ı İnşâ'*, Tedrisât-ı Rüşdiye Kütüphanesinden, 82 s.
- Manastırlı Mehmed Rif'at, *Kavâ'id-i İlm-i İnşâ' Fünûn-ı İnşâ'*, 2. Kitâb, 176 s.
- Mason Razkallah*, (1870), *Tarih-i Kitâbet ve Teshîl-i Tıbaat*: Londra: P. Elliot Matbaası, Türkçe – Arapça, 12 s.
- Mehmed Emin, (1312H/1895), *Kavâid-i İbtidaiye-i Kitâbet*, İstanbul: İstapan Matbaası, 40.
- Mehmed Emin, (1316H/1899), *Kavâid-i İbtidaiye-i Kitâbet*, İstanbul: Matbaa-i Ebüzziya, 72 s.
- Mehmed Fâik, *Düstûrü'l İnşâ'*, (1294H/1877), İstanbul: Mekteb-i Sanayi Matbaası, 64 s.
- Mehmed Fuad, (1321H/1903), *12 Yaşından 16 Yaşına Kadar Çocuklara Osmanlı Kitâbeti*, İstanbul: A.Asaduryan Şirket-i Mürettibiye Matbaası, 80 s.
- Mehmed Fuad, (1321H/1904), *Çocuklara Osmanlı Kitâbeti, 12 Yaşından 16 Yaşına Kadar*, İstanbul: Artin ve Mahdumları Matbaası, 80 s.
- Mehmed Fuad, (1324R/1908), *Sekiz Yaşından On İki Yaşına Kadar Çocuklara Usûl-i İnşâ' ve Kitâbet*, İstanbul: Karaca Matbaası, Taşbaskısı, 48 s.
- Mehmed Fuad, (1328H/1912), *Rehber-i Kitâbet-i Osmaniyye yâhud Mükemmel Münşeât*, İstanbul: Keteon Bedrosyan Matbaası, Tefeyyüz Kitabhanesi, 560,
- Mehmed Fuad, (1328R/1912), *12 Yaşından 16 Yaşına Kadar Çocuklara Osmanlı Kitâbeti*, İstanbul: Kasbar Matbaası, 87 s.
- Mehmed Fuad, (1328R/1912), *Kitâbet Hocası*, İstanbul: Artin Asaduryan ve Mahdumları Matbaası, 191+1 s.
- Mehmed Fuad, (1329R/1913), *Sekiz Yaşından On İki Yaşına Kadar Çocuklara Usûl-i İnşâ' ve Kitâbet*, İstanbul: Mahmûd Bey Matbaası, Taşbaskısı, 47 s.
- Mehmed Fuad, (1329R/1913), *Usûl-i Kitâbet ve İnşâ'. Hanımlara Mahsûs*, İstanbul: Kasbar Matbaası, 110.
- Mehmed Fuad, (1329R/1913), *Usûl-i Kitâbet, ve İnşâ, Hanımlara Mahsûs*, İstanbul: Kasbar Matbaası, 110 s.

---

* Bu eser Lodnra'da basılmış olmasına karşılık dışarıda bırakılmadı. (EÖ)

- Mehmed Fuad, *Hanımlara Mahsûs Usûl-i Kitâbet ve İnşâ'*, (1316/1899), İstanbul: Artin Asaduryan Şirket-i Mürettibiye Matbaası, 126 s.
- Mehmed Fuad, *Hanımlara Mahsûs Usûl-i Kitâbet ve İnşâ'*, (1317/1900), İstanbul: Artin Asaduryan Şirket-i Mürettibiye Matbaası, 8+142 s.
- Mehmed Fuad, *Hanımlara Mahsûs Usûl-i Kitâbet ve İnşâ'*, (1329R/1913), İstanbul: Kasbar Matbaası, 112 s.
- Mehmed Fuad. (H/1328R/1912), *Usûl-i Kitâbet-i Resmîye*: İstanbul: Artin Asaduryan ve Mahdumları Matbaası, Tefeyyüz Kitabhanesi, 318+2,.
- Mehmed Halid, (1306H/1889), *Fransızca Usûl-i Tahrîr ve Kitâbet*, İstanbul: Artin Asaduryan Şirket-i Mürettibiye Matbaası, 64 s.
- Mehmed Hilmî, (1325R/1909), *Usûl-i İmlâ ve Kitâbet.*, İstanbul: Şirket-i Mürettibiye Matbaası, 95 s.
- Mehmed Nüzhet, (1287H/1871), *Muhtasar İnşâ'*, Matbaa-i Amire, 137 s. (Özege 14228)
- Mehmed Nüzhet, (1289H/1872), *Muhtasar İnşâ'*, Matbaa-i Amire, 164 s.
- Mehmed Nüzhet, (1302H/1885), *Muaddilü'l- İnşâ ve Mükemmelü'l- İnşâ*, Ceride-i Askeriye Matbaası, 96 s.
- Mehmed Rifat, (1308H/1892), *Usûl-i Kitâbet ve Hitabet*, İstanbul: Kasbar Matbaası, 121-215,
- Mehmed Rifat, [Manastırlı], (1308H/1891), *Mecâmiu'l-Edeb. Usûl-i Kitâbet ve Hitabet*, İstanbul: Kasbar Matbaası, (3. Ci İt 9. Kitap), 122/802-215/895.
- Mehmed Sâdık Rifat Paşa, *Gülbin-i İnşâ'*, (1275/1859), İstanbul: Takvimhane-i Amire Matbaası, 52 s.
- Mehmed Sâdık Rifat Paşa, *Gülbin-i İnşâ'*, (1290/1873), İstanbul: Takvimhane-i Tatyos Dividciyan Basmahanesi, (1. cild), 52 s.
- Mehmed Sedad, (1323H/1905), *Amelî Usûl-i Kitâbet-i Resmîye*, İstanbul: Asır Matbaası, (1. Kısım), 93+3 s.
- Mehmed Siret, (1336R/1920), *Usûl-i Kitâbet*, İstanbul: Matbaa-i Amire, 119 s.
- Mehmed Tevfik, (1307H/1890), *Usûl-i İnşâ' ve Kitâbet*, İstanbul: Artin Asaduryan Şirket-i Mürettibiye Matbaası, Kitabçı Arakel, 467 s.
- Mehmed Tevfik, (1307H/1890), *Usûl-i İnşâ' ve Kitâbet*, İstanbul: Artin Asaduryan Şirket-i Mürettibiye Matbaası, 467 s.
- Mehmed Ziyâeddîn b. Hafız İbrahim, [Sultaniyeli, Hâfız] (1314H/1898), *Mekâtib Hazînesi yâhud Mükemmel ve Mufasssal Osmanlı İnşâ'sı*, İstanbul: Artin Asaduryan Şirket-i Mürettibiye Matbaası, 511 s.
- Mehmed Sadık Rifat Paşa, (1275H/1859), *İnşâ'*, Takvimhane-i Amire Matbaası, 44+103 s.

- Melekkzâde Fuad, (1323H/1905), *Kitâbet Muallimi*, İstanbul: Şirket-i Mürettibiye Matbaası, 152,
- Midhat Sadullah [SANDER], (1330R/1914), *Resimli Yeni Usûl Tahrîr ve Kitâbet Dersleri. İlk Mekteb Devre-i Mutavassıta 2. Sene*, İstanbul: Kasbar Matbaası, Tefeyyüz Kitabhanesi, 268+2.
- Mihri [Mihran Apikyan], (1306H/1889), *Muallim-i İnşâ yâhud Miftâh-ı Tatbikat-ı Münşeat*, Matbaa-i Nişan Berberyan, 80 s.
- Mihri [Mihran Apikyan], (1306H/1889), *Tatbikat-ı Münşeat yâhud, Muallim-i İnşâ*, İstanbul: Matbaa-i Sarıyan, 68 s.
- Mihri [Mihran Apikyan], (1306H/1889), *Tatbikat-ı Münşeat yâhud, Muallim-i İnşâ*, İstanbul: Matbaa-i Nişan Berberyan, 68 s.
- Misalidis, Evangelinos Efendi, (Tercüme eden), (1885), *Kitâb-ı İnşâ' Yani A'lâdan ednâya her hususta yazılan mektuplar ve mukavelât ve kontrat ve hacz (sekuestro) davet tezkiresi, senedât, Polîçe suretleri olup*, İstanbul: Evangelinos Misalidis Matbaası, 1. Kısım, 144 s.
- Misalidis, Evangelinos Efendi, (Tercüme eden), (1885), *Kitâb-ı İnşâ' Yani Mektup Suretleri olup*, İstanbul: Evangelinos Misalidis Matbaası, 2. Kısım, 120 s.
- Muallim Nâcî, [Ömer Hulûsî], (1308H/1891), *İnşâ' ve İnşad*, İstanbul: Artin Asaduryan Şirket-i Mürettibiye Matbaası, 16 s. (Nâtamam)
- Mustafa Nuri b. İbrahim, (1307H/1890), *Ta'lîm-i Kavâid-i Kitâbet*, İstanbul: Mühehdishane-i Berri-i Hümayun Matbaası, Taşbaskısı, 284 s.
- Mustafa Nuri b. İbrahim, (1308H/1891), *Ta'lîm-i Kavâid-i Kitâbet*, İstanbul: Mühehdishane-i Berri-i Hümayun Matbaası, 314 s.
- Mustafa Nuri b. İbrahim, (1318H/1901), *Ta'lîm-i Kavâid-i Kitâbet*, İstanbul: Mühehdishane-i Berri-i Hümayun Matbaası, 314.
- Mustafa Nuri, (1318H/1901), *Ta'lîm-i Kavâid-i Kitâbet*, İstanbul: Mühehdishane-i Berri-i Hümayun Matbaası, 41,
- Mustafa Reşîd, (1302H/1885), *Bedâyi 'ü'l-İnşâ*, [İstanbul:] A. K. Tozlıyan İdare-i Şirket-i Mürettibiye Matbaası, 288 s.
- Mustafa Reşîd, (1303/1886), *Bedâyi 'ü'l-İnşâ*, 2. cüz, İstanbul.
- Mustafa Reşîd, (1303H/1885), *Bedâyi 'ü'l-İnşâ*, Kısım-ı evvel, cüz 1, Neşreden: Hâfız Ömer, İstanbul: Şirket-i Mürettibiye Matbaası, 96 s.
- Mustafa Reşîd, (1303H/1886), *Bedâyi 'ü'l-İnşâ*, Kısım-ı evvel, cüz 1, Neşreden: Hâfız Ömer, İstanbul: Matbaa-i A. K. Tuzlıyan İdare-i Şirket-i Mürettibiye, 288 s.

-76- E. ÖZARSLAN: Harf İnkulâbından Önce Neşredilmiş Türkçe İnşâ, Kitâbet ve Münşe'ât Kitapları

- Mustafa Reşîd, (1306H/1889), *Bedâyi'ü'l-İnşâ*, Şirket-i Mürettibiye Matbaası, 288 s.
- Mustafa Reşîd, (1308H/1891), *Çocuklara Münşeât*, İstanbul: Kasbar Matbaası, 64 s.
- Mustafa Reşîd, (1310H/1893), *İnşâ Muallimi*, Naşiri: Şems Kütüphanesi Sahibi Seyyid Hüseyin, İstanbul: Enver Efendi Matbaası, 8+292+7 s.
- Mustafa Reşîd, (1311H/1893), *Çocuklara Münşeât*, İstanbul: Kasbar Matbaası, 72 s.
- Mustafa Reşîd, (1317H/1900), *Çocuklara Münşeât*, Kitabcı Kasbar, İstanbul: Kasbar Matbaası, ?? s.
- Mustafa Reşîd, Ahmet Râsim, (1306/1889), *Hazîne-i Mekâtib yâhut Mükemmel Münşeât*, İstanbul: A. Maviyan Şirket-i Mürettibiye Matbaası, 8+306 s.
- Mustafa Reşîd, Ahmet Râsim, (1307/1890), *Hazîne-i Mekâtib yâhut mükemmel Münşeât*, 2. tab'ı, İstanbul: A(rtin) Asaduryan Şirket-i Mürettibiye Matbaası, 6+346 s.
- Mustafa Reşîd, Ahmet Râsim, (1309/1892,) *Hazîne-i Mekâtib yâhut mükemmel Münşeât*, 3. tab'ı, İstanbul: Mekteb-i Sanayi Matbaası, 342 s.
- Mustafa Reşîd, Ahmet Râsim, (1313/1896), *Hazîne-i Mekâtib yâhud mükemmel Münşeât*, 4. tab'ı, İstanbul: Nişan Berberyan Matbaası, 348+1 s.
- Mustafa Reşîd, Ahmet Râsim, (1318H/1901), *Hazîne-i Mekâtib yâhud mükemmel Münşeât*, (5. tab'ı olmalı), İstanbul: Şirket-i Mürettibiye Matbaası, , 416 s.
- Mustafa Reşîd, Ahmet Râsim, (1324/1909), *Hazîne-i Mekâtib yâhud mükemmel Münşeât*, 6. tab'ı, İstanbul: A. ve E. Mahdumları Matbaası, 416 s.
- Nazif, Kâtibzâde, (1319H/1902), *Usûl-i Kitâbet-i Türkiye*, İstanbul: Kasbar Matbaası, 84.
- Nureddîn Fuat, (1928), *Mufassal ve Muvazzah Kitâbet-i Resmîye*, İstanbul: Sanayi-i Nefise Matbaası, 62+1.
- Nuri, (1325R/1909), *Mufassal ve Muvazzah Kitâbet-i Resmîye*, İstanbul: Şirket-i Mürettibiye Matbaası, 176.
- Papa İkonomos, (1836), *İnşâ'* [Bu inşâ' Yane mektup yazma tarifi bazı müelliflerden dernenip Türkî lisanına tercüme olundu. Anadol'da sakin olan bazı Hristiyanların okudukta memfaatlanması için, nasılsa her bir mektup yazma usuuleri içinde mevcutsa], Çeviren: Yorgos, İstanbul (Asitâne): İgnatyis'lerin Basmahânesi, 88 s.
- Paşayan, Hagop, (1873) *Miftahü'l-Ulûm yani Kitâbeti Suhûletle Tahsil İçin Pek Kolay Usum*, İstanbul: Aramyan, 184 s. (BA; 406 Kitabın Ermenice Adı: *Panali Usmants*)

- Reşâd, (1307H/1890) *Ta'limü'l-Kitâbet.*, İstanbul 384, AEKMK
- [SANDER], Midhat Sadullah, (1330R/1914), *Yeni Usûl Tahrîr ve Kitâbet Dersleri*, İstanbul: Tefeyyüz Kitabhanesi, 268+1.
- [SANDER], Midhat Sadullah, (1334R/1918), *Yeni Usûl Tahrîr ve Kitâbet Dersleri*, İstanbul: Matbaa-i Orhaniye, 143,
- [SANDER], Midhat Sadullah, (1334R/1918), *Yeni Usûl Tahrîr ve Kitâbet Dersleri*, İstanbul: Matbaa-i Orhaniye, 143.
- [SANDER], Midhat Sadullah, (1334R/1918), *Yeni Usûl Tahrîr ve Kitâbet Dersleri. 2. Sınıf*, İstanbul: Tefeyyüz Kitabhanesi, 143 s.
- [SANDER], Midhat Sadullah, (1334R/1918), *Yeni Usûl Tahrîr ve Kitâbet Dersleri. İlk Mekteb Devre-i Mutavassıta I. Sene.*, İstanbul: Şirket-i Mürettibiye Matbaası, 64 s.
- [SANDER], Midhat Sadullah, (1339R/1923), *Yeni Usûl Tahrîr ve Kitâbet Dersleri. İlk Mekteb Devre-i Mutavassıta I. Sene*, İstanbul: Şirket-i Mürettibiye Matbaası, 80 s.
- [SANDER], Midhat Sadullah, [(1334R/1918), *Resimli Yeni Usûl Tahrîr ve Kitâbet Dersleri. İlk Mekteb Devre-i Mutavassıta I. Sınıf*, İstanbul: Orhaniye Matbaası, 110 s. (MİL, Özege 23342
- Server, [Binbaşı], (1281H/1865), *Kitâbet-i Askeriye*, İstanbul: Matbaa-i Âmire, 68+1 s. 14 Levha.
- Süleyman Paşa, (1288H/1872), *Mebâniü'l- İnşâ I. Cild*, İstanbul: Mekteb-i Fünun-ı Harbiye Matbaası, 2+5+272 s.
- Süleyman Paşa, (1289H/1872), *Mebâniü'l- İnşâ II. Cild*, İstanbul: Mekteb-i Fünun-ı Harbiye Matbaası, 5+290 s.
- Süleyman Paşa, (1294H/1877), *Mebâniü'l- İnşâ I. Cild*, İstanbul: Mekteb-i Fünun-ı Harbiye-i Hazret-i Şahâne Matbaası, 272 s.
- Şükrü Sayan, (1331H/1915), *Mebâniü'l- İnşâ*, İstanbul: Matbaa-i Âmire, 864+30+1 s.
- Şükrü, (1311H/1894), *Ta'lim-i Kitâbet. Münşeât-ı Adliye*, İstanbul: Kasbar Matbaası, (1. Zeyl), 67 + 1 s.
- Tatbikat-ı Kavâid ve Fenn-i Kitâbet*: İstanbul: Karabet ve Kasbar Matbaası, 66.
- Usûl-i Kitâbet ve Hitabet*: (9. Kitap), 802-895.
- Mehmed Faik (Vâizzâde), (1326R/1910), *Orduda Kalem yâhud Kitâbet-i Askeriye*, [Mekteb-i Harbiyye Şakirdâni İçin Kaleme Alınmıştır], İstanbul: Mekteb-i Harbiye Matbaası, 262 s.
- [YAZIKSIZ], Necib Âsım, (1310H/1893), *Usûl-i İnşâ'*, İstanbul: Kasbar Matbaası, 58 s.

Yusuf Ziyâ, (1308H/1891), *İlaveliNümûne-i İnşâ'-yı Türki ve Fransevî. [Modèle des Correspondes Turc-Français]*, İstanbul: Kasbar Matbaası, (Türkçe-Fransızca), 40 s.

KAYNAKLAR

- AYVERDİ, İlhan, (2005), *Kubbealtı Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, Cilt: 2, İstanbul: Kubbealtı Yayınları.
- DURMUŞ, İsmail, (2000), “İnşâ”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, Cilt: 22, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı yayınları, s. 334-336.
- İA, (1993), “İnşâ”, **Millî Eğitim Bakanlığı İslâm Ansiklopedisi**, Cilt: 5/II, İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Devlet Kitapları, s. 1009-1010.
- KAPLAN, Mehmet, İnci ENGİNÜN, Birol EMİL, (1978), *Yeni Türk Edebiyatı Antolojisi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, s. 45-49 arasında: Ziyâ Paşa, “Şiir ve İnşâ”, *Hürriyet*, nr. 11 (20 Cemaziyelevvel 1285/7 Eylül 1868)'den iktibas.
- TDEA (1981), “İnşâ”, **Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi**, Cilt: 4, İstanbul Dergâh Yayınları, s. 397.
- TOPALOĞLU, Ahmet, (1989), *Dil Bilgisi Terimleri Sözlüğü*, İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- UZUN, Mustafa, (2000), “İnşâ: Türk Edebiyatı”, **Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi**, Cilt: 22, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı yayınları, s. 338-339.
- YETİŞ, Kâzım, (1992), “Belâgat, Rhétorique ve Edebiyat Nazariyesi Sahasında Türkçe Neşredilmiş Kitapların Açıklamalı Bibliyografyası I”, **Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten 1987**, Ankara: Türk Dil Kurumu, 367-406.